

Warszawa 2008.07.08.

Informacja
dotycząca skutków suszy oraz założeń programu pomocy dla gospodarstw rolnych w celu
złagodzenia jej skutków.

1. Z informacji przekazanych przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach w dniu 30 czerwca 2008 wynika, że w czwartym okresie raportowania tj. od 1 maja do 30 czerwca 2008 roku, stwierdza się wystąpienie zagrożenia suszą: zbóż ozimych i jarych, ziemniaków, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, truskawek, roślin strączkowych uprawianych na glebach I kategorii (bardzo lekkich). Zagrożenie suszą na glebach II kategorii (lekkich) wystąpiło dla: zbóż ozimych i jarych, rzepaku i rzepiku, ziemniaków, buraków cukrowych, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, truskawek, roślin strączkowych. Zboża ozime i jare, rzepak i rzepik, buraki cukrowe, chmiel, tytoń, warzywa gruntowe, truskawki oraz rośliny strączkowe uprawiane na glebach III kategorii (średnich) są również zagrożone suszą. Zagrożenie suszą zbóż ozimych i jarych, rzepaku i rzepiku, tytoniu, warzyw gruntowych, truskawek, roślin strączkowych występuje również na glebach IV kategorii (ciężkich). Susza wystąpiła w 15 województwach: zachodniopomorskim, pomorskim, lubuskim, wielkopolskim, kujawsko-pomorskim, warmińsko-mazurskim, mazowieckim, łódzkim oraz w północnej części podlaskiego, dolnośląskiego, opolskiego, śląskiego, małopolskiego, świętokrzyskiego oraz na północno-zachodnich krańcach woj. lubelskiego. Susza nie występuje jedynie w województwie podkarpackim. Suszą zagrożonych jest 65,1% gmin w Polsce oraz 52,5% gruntów ornych. Najbardziej zagrożonymi obszarami suszą są Wielkopolska i Kujawy. Natomiast w niewielkim stopniu zagrożona suszą jest jedynie Polska południowa i południowo-wschodnia.

W czerwcu szczególnie niesprzyjające warunki dla upraw wystąpiły z powodu dalszych niskich opadów atmosferycznych, w rejonach występowania suszy, od 20 do 50% normy, przy jednocześnie wysokiej temperaturze powietrza, wyższej od wieloletniej o ok. 1-1,5 °C, wysokich wartości usłonecznienia i niskiej wartości wilgotności względnej powietrza.

Według prognoz plonów na dzień 30 czerwca 2008 r., wykonanych w Zakładzie Agrometeorologii i Zastosowań Informatyki IUNG-PIB w Puławach w województwach objętych suszą przewiduje się spadki plonów owsa o 40% (miejscami nawet o 50%), jęczmienia jarego, pszenicy jarej o 30%, rzepaku ozimego o 30% (miejscami o 40%), buraków cukrowych o 30% i pszenicy ozimej o 15%.

W skali kraju należy spodziewać się niższych plonów pszenicy ozimej o 6% i rzepaku o 13%. Znacznie gorsza sytuacja występuje dla zbóż jarych, według prognoz należy spodziewać się w skali kraju spadku plonu pszenicy jarej i jęczmienia jarego o 19% a owsa aż o 26%. Prognozy plonów buraków cukrowych są niższe od wieloletnich o 13%, a ziemniaków o 4%.

2. Propozycje działań w celu złagodzenia skutków suszy.

Aktualnie komisje powołane przez wojewodów szacują straty w uprawach rolnych spowodowane tegoroczną suszą. Przewiduje się, iż zakres strat spowodowanych suszą w roku bieżącym będzie zbliżony poziomowi roku 2006 r. W celu złagodzenia skutków tegorocznej suszy konieczne będzie opracowanie programu pomocy dla poszkodowanych gospodarstw rolnych i po jego przyjęciu przez Radę Ministrów w drodze uchwały, stosownie do

rozporządzenia Komisji (WE) nr 1857/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność związaną z wytwarzaniem produktów rolnych oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 70/2001 (Dz. Urz. UE L 358 z 16.12.2006, str. 3) przesłanie do Komisji Europejskiej zestawienia informacji o Programie w celu jego opublikowania w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Warunkiem wejścia w życie programu jest jego przekazanie Komisji Europejskiej co najmniej na 10 dni roboczych przed planowanym rozpoczęciem jego realizacji.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1857/2006 z dnia 15 grudnia 2006r. pomoc w ramach programu będzie skierowana do małych i średnich gospodarstw rolnych w rozumieniu przepisów unijnych, a jej łączna wysokość dla jednego gospodarstwa rolnego nie może przekroczyć:

- 1) 80% kwoty obniżenia dochodu z powodu suszy w uprawach rolnych lub
- 2) 90% kwoty obniżenia dochodu wynikającego z powodu suszy w uprawach rolnych na terenach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania.

W ramach ww. łącznej kwoty pomocy proponuje się uruchomienie działań na podstawie obecnie obowiązujących przepisów, tj.:

- 2.1. Zapewnienie dostępności producentom rolnym poszkodowanym wskutek tegorocznej suszy do kredytów preferencyjnych na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 2007r. w sprawie szczegółowego zakresu i kierunków działań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz sposobów ich realizacji (Dz. U. Nr 77, poz. 514 ze zm.). Uruchomienie przez Agencję, za zgodą Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, procedury w zakresie preferencyjnych kredytów na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej poszkodowanych m.in. w wyniku klęski suszy następuje na wnioski wojewodów. Warunkiem uruchomienia powyższej procedury jest dokonanie oszacowania strat przez komisję powołaną przez wojewodę w ciągu 60 dni od dnia stwierdzenia skutków klęski. W przypadku ww. kredytów mają zastosowanie uproszczone procedury ich udzielania. Ponadto producent rolny może sfinansować środkami z kredytu klęskowego zakup materiałów i środków trwałych dokonany w okresie od zaistnienia klęski a przed uzyskaniem kredytu. Kredyty z dopłatami do oprocentowania ze środków Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa udzielane są na okres do 4 lat.
- 2.2. Stosowanie ułatwień dla producentów rolnych dotkniętych w roku bieżącym klęską suszy w wydłużeniu do 5 lat okresu spłaty zaciągniętych wcześniej kredytów na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej poszkodowanych w wyniku klęski oraz w prolongowaniu spłat rat kredytów i odsetek preferencyjnych kredytów klęskowych i inwestycyjnych w ramach okresu kredytowania ustalonego dla danej linii kredytowej.
- 2.3. Udział budżetu państwa w wypłacie części odszkodowań dla producentów rolnych na podstawie ustawie z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 150, poz. 1249, z późn. zm). Pierwsze wnioski o środki budżetowe mogą być składane przez zakłady ubezpieczeń, które podpisały umowy z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi w terminie do dnia 30 września br. z tytułu odszkodowań wypłaconych poszkodowanym producentom rolnym za okres od początku roku do dnia 30 sierpnia 2008 r.

- 2.4. Stosowanie przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego pomocy, na indywidualny wniosek rolnika poszkodowanego suszą w uprawach rolnych, w opłacaniu bieżących składek na ubezpieczenie społeczne oraz regulowaniu zaległości z tego tytułu w formie odraczania terminu płatności składek i rozkładania ich na dogodnie raty. Rolnicy poszkodowani przez suszę w uprawach rolnych mogą także ubiegać się o zmianę dotychczasowych warunków spłat należności z tytułu zadłużenia. Możliwe będzie także umarzanie w całości lub w części bieżących składek.
- 2.5. Stosowanie przez Prezesa Agencji Nieruchomości Rolnych ulg w opłatach czynszu dzierżawnego wnoszonego przez rolników poszkodowanych suszą w uprawach rolnych. Na podstawie art. 700 Kodeksu cywilnego obniżenie czynszu dzierżawnego może nastąpić przy łącznym spełnieniu dwóch warunków:
- 1) zaistnieniu okoliczności, za które dzierżawca nie ponosi odpowiedzialności i które nie dotyczą jego osoby,
  - 2) wystąpieniu znacznego zmniejszenia zwykłego przychodu z przedmiotu dzierżawy.
- Obniżenie czynszu może nastąpić po złożeniu przez dzierżawcę wniosku, w którym zostaną zawarte informacje dotyczące:
- 1) struktury upraw;
  - 2) okoliczności, które miały wpływ na znaczne zmniejszenie plonów;
  - 3) rodzaju uprawy i jej powierzchni, na którą miały wpływ okoliczności wymienione w pkt 2 potwierdzone protokołem komisji, określonej w ust. 3.1.;
  - 4) uzyskanego plonu i średniego plonu z 3 ostatnich lat;
  - 5) kwot uzyskanych z tytułu odszkodowań i ubezpieczeń.
- 2.6. Przyspieszenie wypłat płatności bezpośrednich przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa za 2008 r., po 1 grudnia 2008 r.
- 2.7. Stosowanie przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast ulg i zwolnień w opłatach podatku rolnego za 2007 r., na podstawie na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm.).
- 2.8. Udzielanie pomocy rodzinom rolniczym w formie zryczałtowanej na gospodarstwo rolne, na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z późn. zm.), po oszacowaniu strat w gospodarstwach rolnych spowodowanych suszą przez komisje powołane przez wojewodów, w zależności od poziomu tych strat oraz możliwych środków budżetowych, w ramach dopuszczalnej rozporządzeniem Komisji 1857/2006 kwoty pomocy.
- 2.9. Niesankcjonowanie producentów rolnych, którzy nie wywiążą się z powodu suszy z limitu produkcji mleka oraz z powodu szkód w uprawach leśnych w związku ze zobowiązaniami PROW 2004-2006.
3. Skutki finansowe działań określonych w poz. 2.1, 2.2, 2.3, 2.6 i 2.7 zostaną ustalone po zakończeniu prac komisji szacujących straty i będą sfinansowane z niewykorzystanych rezerw celowych, poprzez zmianę ich przeznaczenia.